دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر

سال دوازدهم، شماره‌ی ۳۹
پاییز ۱۳۹۱، صفحات ۱۹۴-۱۷۳

وحید شجاعي[۱]

فرشاد تجاري[۲]

بهاره سليماني تپه‌سري[۳]

مرتضي دوستي[۴]

برنامه‌ریزی راهبردی توریسم ورزشی استان مازندران[۵]

تاریخ دریافت مقاله: ۱۳۸۹/۰۹/۲۲ تاریخ پذیرش مقاله: ۱۳۹۰/۰۷/۰۶

چکیده

توریسم به طور عام و توریسم ورزشی به طور خاص با دارا بودن ویژگی صنعت پاک، یکی از منابع درآمدزایی برخی از کشورها قلمداد می‌گردد. بدیهی است که به منظور بهره‌برداری از این حوزه از صنعت ورزش، مدیران و دست اندرکاران نیازمند برنامه‌ریزی دقیقی در سطح استراتژیک و عملیاتی هستند، موضوعی که در استان مازندران به ندرت به آن پرداخته شده است. هدف

۱- عضو هیأت علمی گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. E-mail: shojaei.vahid@yahoo.com

۲- دانشیار گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی. E-mail: farshad.tojari@gmail.com

۳- عضو باشگاه پژوهشگران جوان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری. E-mail: soleymani.bahare@yahoo.com

۴- عضو هیأت علمی گروه مدیریت ورزشی، دانشگاه مازندران. E-mail: farshad.tojari@gmail.com

۵- این مقاله مستخرج از طرح پژوهشی با حمایت مادی و معنوی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ساری می‌باشد.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]

از تحقیق حاضر، شناسايي و الويت‌بندي نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهديدات و به دنبال آن تحلیل استراتژی SWOT برای برنامه‌ریزی استراتژیک صنعت توریسم ورزشی استان مازندران می‌باشد. بدین منظور ۸۹ نفر از مديران ارشد اجرايي ورزش استان، مديران، راهنمايان و افراد مطلع امور گردشگري، كارشناسان ورزشي و نيز خبرگان مديريت ورزشي كه به صورت غير تصادفي به عنوان نمونه تحقيق انتخاب شده بودند، پرسشنامه تنظیمی مرتبط با موضوع تحقیق را به طور داوطلبانه تکمیل نمودند. نتايج حاصل از آزمون دوجمله‌اي نشان داد كه متغيرهای شناسايی شده وابسته به عامل‌های نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهديدات به ترتيب ۱۳، ۲۹، ۲۰ و ۲۳ مورد بوده‌اند. تحليل داده‌ها با استفاده از آزمون فريدمن نشان داد كه شرايط مساعد آب و هوايي و سيستم حمل و نقل به ترتيب به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين نقطه قوت و عدم برگزاري مسابقات و تورنمنت‌های بين‌المللي ورزشي با كيفيت مطلوب در استان و امنيت گردشگران ورزشي به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين نقطه ضعف محسوب می‌شوند. مساعد بودن زمينه برگزاري جشنواره‌های ورزشي بومي- محلي در استان و بالا بودن قدرت ريسک پذيري جهت ورود به اين صنعت در استان به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين فرصت‌ها تلقی شده و در مقابل، عدم اعمال نظارت موثر بر روند توسعه صنعت توريسم ورزشي در استان و عدم تدوين برنامه ريزي جامع جهت طراحي، ساخت و نگهداري اماكن و فضاهاي ورزشي در استان به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين تهديدات محسوب می‌شوند. نتيجه كلي تحقيق نشان داد كه با شناسايی حوزه‌های چهارگانه توريسم ورزشی، می‌توان با تدوين استراتژی‌های مطلوب به توسعه اين رشته در استان كمک نمود. برخی از اين استراتژی‌ها عبارتند از: بهره گيری از توانمندی‌های نيروی انسانی بومی، برقراری ارتباط مستمر با شهرها و كشورهای همسايه جهت انجام رويدادها، مسابقات و...، توسعه و رونق ورزش‌های آبی جهت ورزش قهرمانی و همگانی، ايجاد رويه‌های مناسب جهت پرهيز از اشاعه تهاجم و تقابل فرهنگي، ايجاد نگرش‌های اقتصادی مبتنی بر آينده دور جهت ثبات و رونق بازار، توجه به لزوم رقابت با رقبای منطقه‌ای و بين‌المللی با تدوين برنامه‌های دوربرد، توريسم به طور عام و توريسم ورزشی به طور خاص با دارا بودن ويژگی صنعت پاک، يكی از منابع درآمدزايی برخی از كشورها قلمداد می‌گردد. بديهی است كه به منظور بهره برداری از اين حوزه از صنعت ورزش، مديران و دست اندركاران نيازمند برنامه‌ريزی دقيقی در سطح استراتژيک و عملياتی هستند، موضوعی كه در استان مازندران به ندرت به آن پرداخته شده است. هدف از تحقيق حاضر، شناسايي و اولويت بندي نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهديدات و به دنبال آن تحلیل استراتژی SWOT برای برنامه ريزی استراتژيک صنعت توريسم ورزشی استان مازندران می‌باشد. بدين منظور ۸۹ نفر از مديران ارشد اجرايي ورزش استان، مديران، راهنمايان و افراد مطلع امور گردشگري، كارشناسان ورزشي و نيز خبرگان مديريت ورزشي كه به صورت غير تصادفي به عنوان نمونه تحقيق انتخاب شده بودند، پرسشنامه تنظیمی مرتبط با موضوع تحقيق را به طور داوطلبانه تكميل نمودند. نتايج حاصل از آزمون دوجمله اي نشان داد كه متغيرهای شناسايی شده وابسته به عامل‌های نقاط قوت و ضعف، فرصت‌ها و تهديدات به ترتيب ۱۳، ۲۹، ۲۰ و ۲۳ مورد بوده‌اند. تحليل داده‌ها با استفاده از آزمون فريدمن نشان داد كه شرايط مساعد آب و هوايي و سيستم حمل و نقل به ترتيب به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين نقطه قوت و عدم برگزاري مسابقات و تورنمنت‌های بين‌المللي ورزشي با كيفيت مطلوب در استان و امنيت گردشگران ورزشي به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين نقطه ضعف محسوب می‌شوند. مساعد بودن زمينه برگزاري جشنواره‌های ورزشي بومي- محلي در استان و بالا بودن قدرت ريسک پذيري جهت ورود به اين صنعت در استان به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين فرصت‌ها تلقی شده و در مقابل، عدم اعمال نظارت موثر بر روند توسعه صنعت توريسم ورزشي در استان و عدم تدوين برنامه ريزي جامع جهت طراحي، ساخت و نگهداري اماكن و فضاهاي ورزشي در استان به عنوان با اهميت‌ترين و كم اهميت‌ترين تهديدات محسوب می‌شوند. نتيجه كلي تحقيق نشان داد كه با شناسايی حوزه‌های چهارگانه توريسم ورزشی، می‌توان با تدوين استراتژی‌های مطلوب به توسعه اين رشته در استان كمک نمود. برخی از اين استراتژی‌ها عبارتند از: بهره گيری از توانمندی‌های نيروی انسانی بومی، برقراری ارتباط مستمر با شهرها و كشورهای همسايه جهت انجام رويدادها، مسابقات و...، توسعه و رونق ورزش‌های آبی جهت ورزش قهرمانی و همگانی، ايجاد رويه‌های مناسب جهت پرهيز از اشاعه تهاجم و تقابل فرهنگي، ايجاد نگرش‌های اقتصادی مبتنی بر آينده دور جهت ثبات و رونق بازار، توجه به لزوم رقابت با رقبای منطقه‌ای و بين‌المللی با تدوين برنامه‌های دوربرد، تدوين چشم انداز حمايت رسانه‌ها از توريسم ورزشی، تأمين اعتبار از محل‌های درآمدی جهت توسعه اين صنعت، ترغيب بخش خصوصی به سرمايه گذاری در اين بخش و عدم رويارويی دولت با آن از طريق طرح‌های توسعه، تلاش در جهت ايجاد هماهنگی بين نهادهای مختلف دست اندر كار، شفاف سازی مزايای وجود سياست‌های كلان همراستا جهت توسعه اين بخش و ارائه درخواست از وكلای مردم در مجلس جهت تدوين سياست‌های حقوقی مشخص و محكم.

كليد واژه‌ها: توريسم ورزشي، برنامه ريزی راهبردی، تحليل SWOT، استان مازندران.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-31]